

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Õigusabi](#) > [Ireland](#)

Õigusabi

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Kohtumenetlusega seotud kulud erinevad olenevalt kohtust, menetluse laadist ja kohtuasja keerukusest.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi tähendab, et tsiviilkohtumenetluse poolt esindab piirkondlikus kohtus, regionaalses kohtus, kõrges kohtus, apellatsioonikohtus või Iirimaa kõrgeimas kohtus ning teatavatel juhtudel Euroopa Liidu Kohtus õigusnõustaja (*solicitor*) või vandeadvokaat (*barrister*). Seda on võimalik saada ka otsuste edasikaebamiseks rahvusvahelise kaitse taotlustega seoses esitatud edasikaebusi lahendavasse kohtusse. Tasuta õigusabi on võimalik saada ka teatavat liiki juurdluste puhul, kui koroner on õigusabiametile esitanud vastava taotluse.

Üldjuhul osutavad tasuta õigusabi õigusabiameti juures õiguskeskustes töötavad õigusnõustajad. Tasuta õigusabi on aga võimalik saada ka erapraksises töötavalt õigusnõustajatelt, kes on kandnud õigusabiameti koostatud nimekirja. See kehtib eeskätt perekonnaõigusega seotud küsimuste ja rahvusvahelist kaitset käsitlevate kohtuasjade puhul.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Majandusliku seisundiga seotud tingimused tasuta õigusabi saamiseks ja omaosalus

Selleks et saada tsiviilasjades tasuta õigusabi, hindab õigusabiamet ([Legal Aid Board, legalaidboard.ie](#)) teie majanduslikku seisundit, et teha kindlaks, kas vastate teenuste saamise tingimustele. Tasuta õigusabi ja -nõu saate tsiviilasjades juhul, kui teie aastane netosissetulek on alla 18 000 euro ja kasutada oleva vara väärtus jääb alla 100 000 euro. Mõlemal juhul teeb õigusabiamet nende summade arvutamisel teatavad mahaarvamised. Näiteks ei võeta varade väärtuse arvutamisel arvesse eluaseme väärtust.

Enamikul juhtudel peate tasuma omaosaluse. Omaosaluse summa sõltub sellest, kui suur on teie netosissetulek ja varade väärtus.

Esimest korda õigusnõustajaga kohtudes peate tasuma nõustamise omaosaluse. Nõustamise omaosaluse miinimumsumma on 30 eurot ning see võib olenevalt sissetulekust ulatuda 150 euronit.

Kui õigusabiamet on nõus teid kohtus esindama, peate tasuma õigusabi omaosaluse. Õigusabi omaosaluse miinimumsumma on 130 eurot ning olenevalt sissetulekust ja vara väärtusest võib see summa olla suurem. Õigusabi omaosaluse summa sisaldab nõustamise omaosalust. Seega, kui teie omaosaluseks on arvatud 130 eurot, peate lisaks maksma veel 100 eurot.

Omaosalust ei nõuta juhul, kui:

- Iirimaa perekonnaõiguse ja lastekaitseamet (Tusla) taotleb teie laste paigutamist riigi hoole alla või

ametipoolset järelevalvet teie kodus;

- algatate piirkondlikus kohtus menetluse, mis on seotud eri tüüpi (ajutiste) lähenemiskeeldudega (*barring order, safety order, protection order*), või osalete selles kostjana.

On ka teatavaid muid asjaolusid, mille korral õigusabiamet omaosalust ei nõua. See kehtib muu hulgas juhul, kui õigusnõu antakse väidetavalt vägistamise või seksuaalse rünnaku ohvriks langenud isikule või teda esindatakse vägistamises või seksuaalse rünnaku toimepanemises süüdistatava kohtuistungil.

Rahvusvaheline kaitse (varjupaik)

Kui soovite tasuta õigusabi selleks, et taotleda lirmaal rahvusvahelist kaitset, peate maksma üksnes omaosaluse summas 10 eurot.

Kuidas hinnatakse minu sissetulekut?

Kõigepealt peate täitma majandusliku seisundi teatise õigusteenuste taotluse vormil. Vormil tuleb esitada alljärgnev teave.

Sissetulek – teie kogusissetulek, nt töötasu, sotsiaaltoetused (teatavaid sotsiaaltoetusi aga ei arvestata, nt lapse- ja hooldajatoetus; samuti ei loeta sissetuleku hulka ükskõik millise avalik-õigusliku asutuse makstavat eluasemetoetust), pension ja mõningad isikliku olukorraga seotud toetused; arvesse võetakse ka teatavaid kulutusi, et selgitada välja sissetulekust tehtavad mahaarvamised netosissetuleku arvutamiseks.

Need mahaarvamised on järgmised.

Mahaarvamine	Maksimumsummad
Abikaasa/partner	3 500 eurot
Ülalpeetavad (täiskasvanud ja lapsed)	1 600 eurot ülalpeetava kohta
Eluasemekulud	8 000 eurot
Lastehoid	6 000 eurot lapse kohta
Tulumaks	Kogusumma
Palgaga seotud sotsiaalkindlustusmaksed (PRSI)	Kogusumma
Üldine sotsiaalmaks (USC)	Kogusumma
Tähtsündmuste puhul makstud toetused	20 eurot iga makse kohta nädalas

Õigusabiamet arvutab teie netosissetuleku ning annab teile teada makstava omaosaluse summa. Majandusliku seisundi teatise vormi saate täita ise või vajaduse korral võivad teid sellega aidata õiguskeskuse töötajad. Veebisaidil <https://www.legalaidboard.ie/en/> on olemas hindamisvahend, mille abil saate välja selgitada, kas teie majanduslik seisund vastab tasuta õigusabi saamise tingimustele. Hindamisvahendi kasutamisel ei ole õigusteenuste saamine garanteeritud ning see on ette nähtud üksnes abivahendina.

Kuidas kinnitada peamine sissetulekuallikas ja mahaarvamised?

Peamise sissetulekuallika kinnitamiseks võidakse teilt küsida muu hulgas järgmisi dokumente:

- viimase palgalehe koopia;
- sotsiaaltoetuste saamist kinnitav dokument;
- üüri maksmist tõendav dokument / hüpoteeklaenu väljavõte.

Õigusabiamet võib õigusabiteenuseid taotlejate või saavate isikute majandusliku seisundi uurimiseks pöörduda tööhõive- ja sotsiaalkaitseameti poole. Mõnel juhul võib õigusabiamet küsida teilt seoses soovitatavate mahaarvamistega lisadokumente.

Kuidas arvutatakse minu varade väärtus?

Teie varade väärtuse hindamisel ei võeta arvesse eluaseme väärtust. Kui teie varade väärtus ületab 4 000 eurot, peate taotlusvormil täitma varasid käsitleva avalduse, kus tuleb esitada järgmine teave:

- varad – igasugused varad kokku, sh teie omandis olevad asjad, auto, sularaha, pangakontol olev raha, investeeringud ja muud ressursid;
- võlad – mahaarvamine võidakse teha teatavate võlgade korral, mis tasaarvestatakse varaga, et saada

vara netoväärtus, näiteks krediidiühistu laenu.

Mis saab siis, kui minu kasuks mõistetakse välja kohtukulud?

Kui teie kasuks mõistetakse välja kohtukulud, tuleb need maksta õigusabifondi ning sellest summast kaetakse kulud, mida õigusabiamet teile õigusteenuste osutamiseks kandis. Perekonnaõigusega seotud kohtuasjade puhul see enamasti ei kehti. Kui tegemist on muu kui perekonnaõigusega seotud kohtuasjaga ja te jääte võitjaks, siis teie kohtukulud üldjuhul hüvitatakse. Kui te jääte aga kohtuasjas kaotajaks, võidakse teilt välja mõista teise poole kohtukulud. Sel juhul ei ole õigusabiamet kohustatud maksma teise poole kulusid ja selle eest vastutate teie isiklikult.

Mis saab siis, kui saan või mulle jääb kohtuasja tulemusena raha või muu vara?

Kui saate või teile jääb kohtuasja tulemusena raha või kinnisvara, on õigusabiametil (teatavate eranditega) õigus kasutada seda raha või kinnisvara selleks, et maksta teile tasuta antud õigusabi eest. Kui erandit ei kohaldata, peate kohtuasja tulemusena saadud või teile jäänud raha maksma õigusabifondi. Sellest summast arvatakse maha kuludele vastav summa ja ülejäänud saate teie. Kui saate või teile jääb kinnisvara (näiteks maja või maa), on õigusabiametil õigus seada sellele koormatis, et seda ei oleks võimalik kuni tagasimaksmiseni müüa.

Mida peaksin tegema, kui minu majanduslik seisund muutub?

Kui teile osutatakse õigusteenuid, peate õigusabiametile (oma õigusnõustaja kaudu) teatama kõigist muutustest oma sissetulekus või varas, näiteks asjaolust, et teie palka on tõstetud, teie sotsiaaltoetused on muutunud või olete ostnud uue auto või maja. See on nõutav seetõttu, et peate õigusteenuste saamise tingimustele vastama nii kaua, kuni teile õigusteenuid osutatakse ja teie kohtuasi lõpetatakse. Ainuüksi asjaolu, et teie majanduslik seisund on paranenud, ei pruugi tingimata tähendada, et te tasuta õigusabi enam ei saa. Küll aga võidakse suurendada teie omaosalust.

Mis juhtub siis, kui ma ei teata õiguskeskusele oma asjaolude muutumisest?

Kui te ei teata õigusabiametile, et teie sissetulek või varad on muutunud ja õigusabiamet saab sellest teada, võib amet otsustada tasuta õigusabi andmise lõpetada.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Kui kohtuasja menetletakse liri õiguse kohaselt, võivad lirimaal tasuta õigusabi saada ka välisriigi kodanikud, kes vastavad seaduses ning määrustes sätestatud tingimustele majandusliku seisundi ja abi põhjendatuse kohta.

Ehkki enamik tasuta õigusabi taotlejaid elab lirimaal, saavad lirimaal tasuta õigusabi ja/või õigusnõu taotleda ka mujal elavad isikud – nii lirimaa kui ka välisriikide kodanikud – eeldusel, et nad taotleavad tasuta õigusabi või õigusnõu liri õigusega reguleeritavas juriidilises küsimuses. Kinnisvara või isiklike asjadega seotud vaidlustes antakse väljaspool lirimaad elavatele isikutele tasuta õigusabi tavaliselt tingimusel, et vaidlusalune vara asub lirimaal. Samamoodi nagu lirimaal elavate taotlejate puhul, hinnatakse ka väljaspool lirimaad elavate isikute majanduslikku seisundit, et selgitada välja, kas neil on õigus saada tasuta õigusabi.

Õigusabi antakse majandusliku seisundiga seotud abikõlblikkuskriteeriume kohaldamata selliste kohtumenetluste puhul, mis on algatatud lapseröövde ja eestkostemääruste täitmisele pööramist käsitleva 1991. aasta seaduse ning ülalpidamist käsitleva 1994. aasta seaduse (milles käsitletakse elatise sissenõudmist vastastikuse pädevuse korral) alusel.

Üldjuhul ei anta õigusnõu juhul, kui taotleja saaks hõlpsalt õigusnõu ka kõnealust seadust kohaldamata. Enamasti kehtib see juhul, kui teenuseid on võimalik saada muust allikast, nt nõustamisagentuurid või muu riigiasutus.

Seaduse kohaldamisalasse ei kuulu nõustamine kriminaalõiguse küsimustes, välja arvatud vägistamisjuhtumitega seotud kaebuste puhul.

Enne tasuta õigusabi heakskiitmist peab õigusabiamet veenduma, et menetluse algatamine või kostja kaitsmine on mõttekas, võttes näiteks arvesse kohtuasja põhjendatust ja tõenäolist tulemust. Muu hulgas kaalutakse eduväljavaateid, mõistlikku alust menetluse algatamiseks või kostja kaitsmiseks, võimalust lahendada probleem

kohtuväliselt (nt vahendamine või läbirääkimised kompromissi saavutamiseks) ning tasuta õigusabi taotleva isiku võimalust saada õigusesindaja kõnealust seadust kohaldamata (nt võimalus, et kulud kannab kindlustusfirma jne).

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Kaalutakse seda, kas taotlejatele tuleks teha erand üldreeglit, mille kohaselt taotlejatele õigusnõustajatega kohtumisi pakutakse, st reeglist, et taotlejad lisatakse õigusteenuste ootejärjekorda vastavalt taotlemise kuupäevale. Eesõigus on uutel taotlejatel, kes soovivad õigusteenuseid järgmistes valdkondades:

- lapserööviga seotud menetlused;
- juhtumid, kus on reaalne oht, et lapsed viiakse asjaomase jurisdiktsiooni all olevalt territooriumilt ilma taotleja nõusolekuta välja;
- lapsehooldusega seotud menetlused;
- perevägivald;
- kui aegumistähtaja tõttu on oht, et menetluse algatamise tähtajad võivad lõppeda, kui meetmeid ei võeta kohe;
- kui on oht, et lõppevad muud seadusjärgsed tähtajad;
- kui on oht vara kaotsiminekuks, mistõttu ei saaks seda kasutada taotleja nõuete täitmiseks.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Tasuta õigusabi saamiseks võib taotleja pöörduda lähimasse õiguskeskusesse või võtta õiguskeskusega ühendust telefoni või kirja teel.

Õiguskeskuste nimekiri on kättesaadav [õigusabiameti veebisaidil](#).

Kui taotleja võtab õiguskeskusega ühendust telefoni teel, peab ta minema õiguskeskusesse kohale, et täita kirjalik taotlusvorm ja et amet saaks hinnata tema majanduslikku seisundit ning seega välja selgitada, kas taotleja majanduslik seisund vastab tasuta õigusabi saamise tingimustele. Kui taotlejal ei ole võimalik õiguskeskusesse isiklikult kohale ilmuda, võib taotluse saata ka posti teel.

Õigusabi antakse majandusliku seisundiga seotud abikõlblikuskriteeriume kohaldamata selliste kohtumenetluste puhul, mis on algatatud lapserööviga ja eestkostemääruste täitmisele pööramist käsitleva 1991. aasta seaduse ning ülalpidamist käsitleva 1994. aasta seaduse (milles käsitletakse elatise sissenõudmist vastastikuse pädevuse korral) alusel.

Lisaks saab õigusabiametile taotlusi esitada internetis ameti veebisaidil.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

- Palgaleht/P60-tõend, sotsiaalteenuste saamist kinnitav kviitung või maksuotsus tuludeklaratsioonist / auditeeritud raamatupidamisaruandest;
- andmed muu saadava sissetuleku kohta (nt elatis);
- andmed tulumaksu, PRSI ja USC maksete kohta (need on esitatud palgalehel või maksuotsuses);
- andmed hüpoteeklaenu kuumakse / kuuüüri kohta;
- kogu teie vara ligikaudne väärtus, v.a eluase;
- säästude väärtus;
- laenu-/võlajääk.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Kõigi (nii täis- kui ka osalise tööajaga) õiguskeskuste aadressid ja telefoninumbrid on kättesaadavad õigusabiameti [veebisaidil](#).

Elektroniline vorm esitatakse samuti õigusabiameti veebisaidil.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui taotleja majanduslik seisund vastab tingimustele, pakutakse talle õigusnõustajaga kohtumist ootejärjekorra alusel või teatavate prioriteetsete küsimuste korral eelisjärjekorras. Enamasti pakutakse taotlejale kohtumist õigusnõustajaga, kes töötab õigusabiameti mõnes büroos.

Enne esimest kohtumist tasub taotleja õigusnõustamise omaosaluse ja saab selle kohta maksekviitungi.

Esimesel kohtumisel selgitab õigusnõustaja, et kui taotleja soovib, et õigusnõustaja esindaks teda menetluse algatamisel või teda menetluses kaitseks, tuleb maksta tasuta õigusabi omaosalus tasuta õigusabi tõendi alusel.

Tasuta õigusabi tõendi taotlemiseks võib vaja olla lisateavet. Olenevalt asja olemusest võib see lisateave sisaldada alljärgnevat:

1. meditsiiniandmed/arueded;
2. liri politsei saadud või koostatud tõendite ja/või aruannete koopiad;
3. lepingute koopiad.

Kui pärast kogu vajaliku teabe saamist leitakse, et tasuta õigusabi taotlus ei vasta tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi käsitleva 1995. aasta seaduse ning 1996. aasta määruste sätetele, saadab õigusnõustaja kirja selle kohta, et taotlust ei rahuldatud.

Kirjas märgitakse keeldumise põhjus ning viidatakse tsiviilasjades antavat tasuta õigusabi käsitleva seaduse ja/või määruste asjakohas(t)ele artikli(te)le. Samuti teavitatakse taotlejat sellest, et tal on õigus lasta otsus läbi vaadata ja/või kaevata see edasi õigusabiameti kaebuste komiteele.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui tasuta õigusabi taotleja vastab seaduse ja määruste nõuetele, väljastatakse talle tasuta õigusabi tõend, et teda saaks esindada õigusnõustaja või teatavates piirkondliku kohtu, regionaalse kohtu, kõrge kohtu ja lirimaa kõrgeima kohtu tsiviilkohtumenetlustes vajaduse korral vandeadvokaat.

Tasuta õigusabi tõendi alusel saab kasutada õigusteenuseid ainult tõendil osutatud menetluse või esemega seoses. Asjaolu, et taotlejale on väljastatud tasuta õigusabi tõend, ei tähenda, et ta saab tasuta õigusabi ka muudes asjades. Kui taotleja soovib tasuta õigusabi enam kui ühe eseme suhtes, peab ta esitama eraldi taotluse.

Taotluse tasuta õigusabi tõendi saamiseks esitab õiguskeskuse õigusnõustaja pärast taotlejaga nõu pidamist.

Kõnealuse seaduse artikli 29 lõike 1 kohaselt ei saa isik tasuta õigusabi ega õigusnõu enne omaosaluse maksmist. Omaosaluse suurus määratakse kindlaks taotleja majandusliku seisundi hindamise alusel, võttes arvesse teavet, mille taotleja esitas majanduslikku seisundit ja vara käsitlevas teatises. Kui varad puuduvad, on tasuta õigusabi eest makstav miinimumsumma 35 eurot ja maksimumsumma 1 210 eurot.

Omaosaluse kogu summa tuleks maksta tasuta õigusabi tõendi tagastamisel ja enne õigusteenuste osutamist. Erandjuhtudel võib õigusabiamet lubada taotlejal maksta summa osamaksetena. Kogu summa peab aga olema makstud 12 kuu jooksul ja enne menetluse lõppu.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui taotleja väljendab taotluses soovi, et teda esindaks konkreetne õiguskeskuses töötav õigusnõustaja, võtab juhtiv õigusnõustaja seda talle õigusnõustaja määramisel arvesse. Õigusnõustaja määramisel võtab juhtiv õigusnõustaja arvesse ka muid asjaolusid, nt seda, kas taotleja soovitud õigusnõustaja on konkreetsel kuupäeval vaba, et klienti kohtuistungil esindada. Kui soovitud õigusnõustajal on taotleja kohtuasja arutamise kuupäeval juba kokkulepe teise kliendiga teises asukohas, peab juhtiv õigusnõustaja määrama taotlejale mõne muu õigusnõustaja.

Kui taotlejat on varem esindanud üks õiguskeskuse õigusnõustajatest, määrab juhtiv õigusnõustaja taotlejale uue esemega seotud õigusteenuste osutamiseks tavaliselt sama õigusnõustaja. Taotlejal ei ole absoluutset

õigust saada nõu või esindust tema valitud õigusnõustajalt, kuid enamasti võtab juhtiv õigusnõustaja taotleja soove arvesse, kui ta otsustab õigusnõustaja määramise üle. Kui taotleja eelistab, et teda esindaks temaga samast soost õigusnõustaja, püüab juhtiv õigusnõustaja seda eelistust võimaluste piires arvesse võtta.

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Kõik menetlusega seotud kulud kaetakse tasuta õigusabi tõendi alusel makstavast omaosalusest. Kui kohtumenetluse või kohtuvälise kokkuleppe tulemusena mõistetakse teie kasuks välja kohtukulud või kahjuhüvitis, makstakse need summad aga õigusabiametile. Õigusabiametil on õigus arvata teie saadavatest summadest maha oma kulud, välja arvatud teatavate erandite korral. See kehtib ka juhul, kui tasuta õigusabi saanud isikule määratakse abieluõigusliku menetluse, lahusele kokkuleppe või kohtuliku lahuselumenetluse tulemusena teatav kompromiss-summa. Kui õigusabiameti kogukulud, mida ta on kandnud õigusteenuseid osutades, on väiksemad kui see summa, mille maksite omaosalusena või mis kaeti teie kasuks väljamõistetud kohtukuludest või kahjuhüvitisest või kinnisvara koormatise arvessevõtmisega, makstakse vahe teile kinni.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Ei ole kohaldatav.

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Tasuta õigusabi tõendi alusel saab kasutada tõendil märgitud menetluse või esemega seotud õigusteenuseid. Kui nimetatud menetlus on lõpetatud või vastav ese ei ole enam asjakohane, kaotab tõend kehtivuse. Kui taotleja soovib lisateenuseid, mis võivad olla seotud algse esemega, võib ta taotleda tasuta õigusabi tõendi muutmist või uut tõendit. See, kas vaja läheb muutmist või uut tõendit, oleneb konkreetse asja asjaoludest ning õigusnõustaja annab selle suhtes nõu.

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kui esitate valeteavet või ei avalda olulisi fakte (nt asjaolu, et teie majanduslik seisund on muutunud) või kui teie käitumine ei ole mõistlik, võidakse õigusnõustamine või tasuta õigusabi (või mõlemad) tühistada ja nõuda teilt hüvitist kõigi teie nimel kantud kulude eest.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Kui taotleja leiab, et õigusabiameti otsus on tekitanud talle kahju, võib ta taotleda otsuse läbivaatamist. Kui taotleja soovib, et otsus vaadatakse läbi, tuleb esitada kirjalik lisateave koos taotleja õigusnõustaja arvamusega selle kohta, kas otsus peaks jõusse jääma. Otsuse läbivaatamist saab taotleda õiguskeskuse kaudu.

Kui taotleja leiab, et amet on oma otsusega või mis tahes otsuse läbivaatamisega tekitanud talle kahju, võib ta kaevata selle edasi õigusabiameti vastavale komiteele. Kui taotleja soovib otsuse edasi kaevata, tuleb esitada kaebus ameti kaebuste komiteele. Taotlejad võivad seda teha kas õiguskeskuse kaudu või pöörduda otse õigusabiameti poole.

Läbivaatamiseks vajalik lisateave tuleb edastada või kaebus esitada ühe kuu jooksul alates kuupäevast, mil taotlejat teavitati asjaolust, et tal ei ole õigust saada taotletud teenust.

Kaebuste komitee koosneb eesistujast ja neljast liikmest, kellest kaks peavad olema enne õigusabiametisse määramist praktiseerinud vandeadvokaadi või õigusnõustajana. Komiteesse kuuluvad isikud, kes algse otsuse tegemisel ei osalenud.

Lisateave

Lisateave, sealhulgas kõigi õiguskeskuste aadresside ja telefoninumbrite loend, on kättesaadav õigusabiameti [veebisaidil](#).

■ Viimati uuendatud: 26/04/2023

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.